

Liberum Veto

Nr 99

**Stowarzyszenie
„Dzieci Holocaustu”
w Polsce**

Historia Moniki Goldwasser

W tym numerze:

- 1. Wspomnienia
Moniki
Goldwasser*
- 2. Holocaust – czym
tak naprawdę był?*
- 3. „Do Pana Boga” –
Adam Goldwasser*

Historia Moniki Goldwasser

Miałam dwie siostry!

Uroszłam się w czasie kiedy większość ludzi
mojego pokolenia umierała. Byłam jedynym
z Olzówi i Hosi w rodzinie, ale nie miały prawa
żyć, niemiłymi ućm. i Hosi nie miało prawa
dorosnąć!! Wależ do najmłodszego pokolenie
ludzi i Hosi przeżył! Żyje i jestem, jako
dowód wielkiej miłości i Dobroci, i Hosi nie
znata strachu. w czasie kiedy transformo-
zio. Żyje swoje dawdaż, wam odwadze posnij-
ceniu i niepokojie na śmierć! Wziem
mam śmiertelności i le strachu przyleci mami
Polsey Rodnice przed i domskowaniem -
Groziła nam i Hosi śmierć!!!

Najpierw! po naszym muś i lekarzom z
MRZULANEM z Hosiowa, ukazywali w różnych
miejscah, a po myśleniu by i Hosi i Hosi
zyskane odiewanym i Hosi i Hosi i Hosi

Trzej biologiami Rodnice Adam i Solance
aby mnie ocalić z Hosi Koszmi i Hosi
wzprawy i Hosi 1942 r. mam i Hosi
eo musiała przejść!! Bol wzrostem!! i Hosi
siostrę i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi
z Hosi i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi
i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi
i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi

Nasza Polska i Hosi. i Hosi i Hosi i Hosi
i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi
i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi
i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi i Hosi

obawia mielibyś mielus. Wypręta miłosć
 koleisty, kłde miie wyduia me świat a
 kłde miie pozhobno żyd !!

O Vigos, miie kadceptyjs Anogosi unyday
 ludami i moroaleni, Dobroc' do obwo
 mej myzine !!

Antonia Galswosze

Holocaust

Niedawno minęła 75 rocznica wybuchu II wojny światowej, konfliktu który jak żaden inny w dziejach ludzkości zmienił jej oblicze. Jedną z największych zbrodni, jaką wówczas popełniono był holocaust. Pojęcie to często słyszymy w mediach, dyskusje na jego temat toczą się na arenie politycznej. A czym właściwie był holocaust? Z greckiego oznacza „całopalenie” i pierwotnie dotyczył jedynie kwestii religijnych. Jednak po doświadczeniach II wojny światowej terminem tym określa się masową zagładę 6 tysięcy Żydów, której w tym czasie dokonali naziści. Ale czy w jednym terminie da się zamknąć tak niewyobraźną krzywdę ludzką? Jak tak krótką definicją określić całkowite upodlenie człowieka, wyzysk, przerażenie, ogromne cierpienia, śmierć i ogromne cierpienia pokoleń Żydów w imię obłąkańczej ideologii jednej osoby?

Geneza holocaustu oparta jest bowiem na idei zawartej w książce Adolfa Hitlera pt „Mein Kampf”, w której podzielił on społeczeństwo na warstwy opierając się na rasistowskich tezach. Naród Żydowski umieścił najniżej, traktując go jako rasę szkodliwą przeznaczoną do likwidacji. Po zdobyciu władzy w 1933 roku naziści rozpoczęli proces stopniowej izolacji ludności żydowskiej, a także odbierania jej praw obywatelskich i cywilnych. W 1935 roku wprowadzono ustawy norymberskie, na mocy których oficjalnie Żydów można było pozbawić obywatelstwa, ochrony prawnej i ochrony własności. Ograniczono również ich możliwości rozwoju oraz zaangażowania w życie społeczno-polityczne, zabraniając służby wojskowej, oraz pracy w urzędach państwowych. Nie

pozwolono im także na wywieszanie niemieckiej flagi, przez co symbolicznie oddzielono ich od narodu niemieckiego. Co więcej, wprowadzona została również ustawa o ochronie krwi, która była prawnym zakazem zawierania małżeństw niemiecko-żydowskich. Szybko również rozpoczęły się prześladowania – Żydom nakazano noszenie specjalnych opasek z gwiazdą Dawida, a w 1940 roku przystąpiono do umieszczania ich w specjalnie do tego wyznaczonych, odizolowanych od reszty społeczeństwa obszarach – gettach, gdzie byli głodzeni, traktowani jako istoty podrzędne, mordowani. Jesienią 1941 roku podjęto decyzję o „całkowitym rozwiązaniu kwestii żydowskiej”. Szczegóły dopracowano na konferencji w Wansee, która odbyła się 20 stycznia 1942 roku. Przeprowadzenie operacji wyznaczono jednostki SS natomiast koordynatorem akcji został Adolf Eichmann.

Eksternacja Narodu Żydowskiego rozpoczęła się jednak już przed spotkaniem w Wansee. Po ataku Niemiec na ZSRR w 1941 roku na wschód Europy ruszyły specjalne jednostki Einsatzgruppen, które wymordowały ok. pół miliona Żydów, nierzadko przy współudziale miejscowych Ukraińców, Białorusinów czy Litwinów. Najbardziej znane miejsca zagłady Żydów w tamtym rejonie to Babi Jar w okolicy Kijowa oraz Ponary niedaleko Wilna. Ze względu na to, że władze niemieckie oceniły ten sposób eksterminacji za zbyt kosztowny i pracochłonny w rok po wspomnianych wydarzeniach utworzono pierwsze obozy śmierci.

Pierwszy obóz zagłady powstał w Chełmnie nad Nerem. Kolejne utworzono w Sobiborze, Bełżcu, Treblince. Modyfikowano także wcześniej powstałe obozy pracy m.in. Auschwitz – Birkenau czy Majdanek. Wszystkie obozy śmierci znajdowały się na terenie Polski, co uwarunkowane było m.in. przez centralne położenie naszego kraju, bardzo dużej populacji żydowskiej czy ogólnej atmosfery terroru.

Wkrótce do wspomnianych jednostek zaczęto transportować Żydów z całej Europy. Przeworzono ich maksymalnie stłoczonych w wagonach kolejowych, w niehumanitarnych, podłych warunkach. Mężczyźni, kobiety, dzieci, starcy wszyscy razem ściśnięci przez długie godziny – brakowało tlenu, jedzenia. Mięśnie sztywniały, najslabsi często nie przeżywali tak wyczerpującej podróży. Systematycznie do obozów przyjeżdżały kolejne transporty, getta jedno po drugim stopniowo opróżniano. Po przyjeździe na miejsce zagłady Żydów jak by było wyprowadzano, wypychano z wagonów i w zależności od rodzaju obozu albo przeprowadzano selekcję, mającą na celu oddzielenie osób zdolnych do pracy od reszty ofiar albo prosto z pociągu kierowano wszystkich na śmierć. Masową eksterminację Żydów przeprowadzano głównie przy zastosowaniu cyklonu-b. Jest to gaz, który blokuje uwalnianie się tlenu z czerwonych krwinek, powoduje porażenie ośrodków

oddechowych i bardzo szybką śmierć przez uduszenie. Stosowano go również do dezynfekcji ubrań oraz sprzętów codziennego użytku ofiar. Dla mnie osobiście największą ironią pozostaje fakt, że cyklon-b został wynaleziony przez naukowca pochodzenia żydowskiego, który po dojściu Hitlera do władzy zmuszony był do emigracji i nie przewidywał, że jego wynalazek stanie się symbolem zagłady tak wielu jego rodaków. Jak już wcześniej wspomniałam, gaz ten powoduje bardzo szybką śmierć wielu osób równocześnie, dlatego też po egzekucji w komorach bezwładnie walały się ciała Żydów. Naziści wyposażyli obozy zagłady w specjalne krematoria, w których palono i utylizowano zwłoki ofiar.

Szczególnie okrutny los spotykał bliźnięta, na których dr Josef Mengele przeprowadzał zbrodnicze eksperymenty, mające na celu zwiększenie cięż mngoch wśród kobiet aryjskich, operacyjną zmianę koloru oczu czy skóry. Bez znieczulenia przeprowadzał amputacje, punkcje lędźwiowe czy nawet całkowitą wymianę krwi między parą bliźniąt. Wstrzykiwano im też tyfus lub umyślnie zakażano rany, by później porównywać efekty na każdym z rodzeństwa. Następnie bliźnięta zabijano, w celu przeprowadzenia porównawczej sekcji zwłok. Prowadzono również badania nad sterylizacją kobiet i mężczyzn, przydatnością ludzkich zwłok czy też eksperymenty nad skutkami głodu.

Po dziś dzień grozę i przerażenie budzi fakt, że omawiane obozy były instytucjami państwowymi III Rzeszy, powstałymi i utrzymywanymi z budżetu państwa Niemiec, dysponującymi wykwalifikowaną kadrą urzędniczą oraz współpracującą z najbardziej prężnymi koncemami. Uczucia te potęgują słowa Haima Ginotta, który przeżył obóz koncentracyjny: „Moje oczy widziały to, czego żaden człowiek nie powinien być świadkiem: komory gazowe zbudowane przez uczonych inżynierów; dzieci zatrute przez wykształconych lekarzy; niemowlęta zabite przez wyszkolonych pielęgniarzy; kobiety i dzieci rozstrzelane i spalone przez absolwentów szkół średnich i wyższych.”

Rząd III Rzeszy poprzez naciski polityczno-wojskowe zmuszał także do współpracy inne państwa europejskie. Efekty były różne, jednak niektóre kraje zdecydowały się na aktywny udział w eksterminacji m.in Słowacja czy Francja lub jednie na częściową pomoc jak Węgry, Rumunia, Bułgaria. Naziści przeprowadzali również polowania na osoby pochodzenia żydowskiego ukrywające się wśród aryjczyków a także wykorzystywały pomoc kolaborantów, by je odnaleźć.

Mimo, że ukrywanie Żydów karano śmiercią, wiele ludzi decydowało się pomóc. Znane są nawet przypadki, kiedy wysocy rangą Niemcy dawali im schronienie. "Sprawiedliwy wśród narodów świata" to oficjalny tytuł nadawany tym, którzy narażali swoje życie, aby uratować Żydów. Orderem tym wyróżniono 6 tys. Polaków - więcej obywateli niż jakiegokolwiek innego państwa.

Eksterninacja Żydów podczas II wojny światowej uznana została za zbrodnię ludobójstwa. Stanowi szczególny przypadek w historii, ze względu na to że pierwszy raz w dziejach próbowano całkowicie zlikwidować cały naród. Efekty tego działania odczuwalne są po dziś dzień. Bezpośrednim skutkiem działania Niemców nazistowskich była śmierć ok.6 mln Żydów oraz praktycznie całkowita likwidacja społeczności żydowskich, głównie na terenach Polski wschodniej, Galicji i Ukrainy. Natomiast jeśli chodzi o skutki dalekosiężne, to warto zwrócić uwagę na straty kulturowo – naukowe, gdyż osoby pochodzenia żydowskiego niejednokrotnie wchodziły w skład intelektualnej elity kraju. Zajmowali wysokie stanowiska prawne, byli znakomitymi lekarzami. Mieli bardzo duży wkład w rozwój szczególnie polskiej gospodarki, ich kapitał napędzał przemysł krajowy. Z terenów Europy środkowo – wschodniej praktycznie całkowicie zniknęła kultura żydowska, na ulicach nie słychać już jidysz, nie widać synagog. Po wydarzeniach II wojny światowej Żydowskie dążenia do utworzenia własnego kraju znacznie się nasiliły i w efekcie w 1948 roku powstało państwo Izrael. Ponadto rozpoczął się dialog między wyznawcami różnych religii na temat niezасłużonego cierpienia czy tzw. kwestii milczenia Boga. Holocaust odcisnął także swoje piętno na życiu politycznym – poza faktem, że Europa utraciła wielu wykształconych prawników i polityków, którzy obecnie mogliby zmieniać otaczającą nas rzeczywistość, każda ideologia, która choć trochę przypomina nazizm jest kategorycznie potępiana, głównie ze strachu przed powtórnym holocaustem. O skutkach holocaustu dla dzisiejszego świata wspomina Maria Janion, polski historyk, profesor Instytutu Badań Literackich PAN: „Choć nie zawsze sobie z tego zdajemy sprawę, Zagłada Żydów określa cały dzisiejszy system kultury, wszystkie pytania i dylematy ponowoczesności.”

Wydarzenia II wojny światowej, a w szczególności eksterminacja Żydów stały się inspiracją dla wielu twórców późniejszych epok. Przez swoje dzieła często zadają oni pytania o sens ludzkiej egzystencji, o Boga, o motywy nazistów. Przedstawiając udrękę, śmierć niewinnych ludzi wpływają na zmysły i emocje odbiorcy, niosą swoisty przekaz – nigdy więcej takiego cierpienia, nigdy więcej takiej krzywdy. Dzieła te są ważne szczególnie dziś, w obliczu wojny na terenie Europy wschodniej, powinniśmy pamiętać tragedię wcześniejszych pokoleń i nigdy nie dopuścić do podobnej sytuacji. O obozowej rzeczywistości w swoich opowiadaniach pisze Tadeusz Borowski, polski poeta, prozaik, publicysta – „W obozach panuje skrajny terror. Jest on utrwalony w systemie polityczno-

prawnym. Sprowadza więźniów do roli, która została im wyznaczona przez władzę - do roli rzeczy." Kwestia holocaustu podejmowana jest też nierzadko przez twórców filmowych, m.in. Stevena Spilberga w „Liście Schindlera” czy też Marka Hemana w „Chłopcu w pasiastej pidżamie”.

Stowarzyszenie
Dzieci
Holocaustu

Holocaust to jeden z największych dramatów XX wieku, jedna z najpoważniejszych tragedii w dziejach ludzkości. Miliony ludzi zginęło w ofierze dla chorej, obłonnańskiej ideologii jednego człowieka. Żydzi traktowani jak niepotrzebne przedmioty zagracające świat, masowo mordowani, brutalnie odzierani z reszek godności ludzkiej. Niepojęty dramat, który rozgrywany był w samym sercu Europy. Dlatego też bardzo istotna jest edukacja, o czym wspomina były więzień obozu koncentracyjnego i apeluje do nauczycieli: „Dlatego proszę: pomóżcie swoim uczniom stać się ludźmi. Nie dopuście, by efektem waszych wysiłków były uczone potwory, wykwalifikowani psychopaci, wykształceni Eichmannowie. Czytanie, pisanie i arytmetyka są ważne, tylko wtedy jednak, gdy służą one temu, by nasze dzieci stały się ludźmi.” Dr Jolanta Ambrosewicz-Jacobs z Centrum badań Holocaustu UJ, „Alma Materj” podkreśla: Holocaust podważył fundamenty cywilizacji. Zaplanowała go i zrealizowała władza państwowa. Dlatego ważna jest wiedza na temat mechanizmów jego powstawania, by nigdy w przyszłości nic takiego już się nie wydarzyło.” Słowa te warto rozważyć dziś, w obliczu tragicznych wydarzeń na Ukrainie, w momencie, gdy świat współczesny staje u progu konfliktu międzynarodowego.

Karolina Bąk III E

„Do Pana Boga”

Może Tobą jest niebo – może Tobą są fale -
Możeś jest tylko w drzewach – może nie ma Cię wcale.

A możeś Ty, o Boże codzienny jest i bliski:
Chodzisz ze mną do szkoły i jadasz z jednej miski.

Pomagasz mi we wierszach i do ustny gotowy
Wypijasz ze mną w budce szklankę wody sodowej.

Jedynak jestem Boże, więc możeś mi jest bratem,
Bym nie zgubił się w życiu, i nie zaleknął światem.

Kto wie, możeś jest dla mnie towarzyszem podróży,
Co go nie trzeba szukać, I co się mną nie nuży -

I który razem ze mną, nie zważając na czasy,
Za granicę wyjeżdża wagonem trzeciej klasy.

O Panie Boże, czasem tak bardzo Ci jest blisko
Tak łatwymś jest i moim, że boję się o wszystko:

Czy głos mój jest modlitwą? Czy ja mówię przytomnie?
Właściwie czemuś przyszedł? Skądżeś się Ty wziął do mnie?

Wszystko o Tobie mówiłem dziś i przedtem
To może jest nieprawda – Ty pewnie jesteś nie tem,

Może Tobą jest niebo – może Tobą są fale -
Możeś jest tylko w drzewach – może nie ma Cię wcale.

Adam Goldwasser

(Pseudonim artystyczny Adam Dąfin)

„Liberum Veto”

Akademicki Zespół Szkół Ogólnokształcących

Opiekun Mgr Krystian Kazimierczuk